

Cataract operatie

Uw oogarts heeft een staaroperatie met u besproken. In deze folder leest u meer informatie over deze operatie, zodat u beter kunt beslissen of u geopereerd wil worden.

Cataract of 'staar' is een waas of troebeling in de ooglenzen die het zien verstoort. Bij een cataractoperatie wordt de troebele lens vervangen door een kunstlens met als doel het verbeteren van het gezichtsvermogen.

Als de staar niet wordt verwijderd, zal uw gezichtsvermogen steeds een beetje slechter worden.

Vorbereiding

Alle onderzoeken die nodig zijn voor een staaroperatie vinden tijdens het spreekuur plaats.

Er worden onder andere oogmetingen gedaan om te bepalen welke kunstlens geplaatst wordt tijdens de operatie. Verderop in deze folder vindt u informatie over de verschillende kunstlenzen.

Als u contactlenzen draagt, is het voor deze metingen belangrijk dat u de contactlenzen een tijdje niet heeft gedragen (1 tot 2 weken). Soms moet u daarom een keer terugkomen voor de metingen.

De baliemedewerker plaatst u op de wachtlijst. U krijgt een vragenformulier mee om u voor te bereiden op de telefonische screening.

U dient er rekening mee te houden dat u na de operatie het geopereerde oog gedurende 3 weken 3 keer per dag dient te druppelen. De benodigde druppels krijgt u op de dag van de operatie mee naar huis.

Bij de apotheek zijn druppelhulpmiddelen verkrijgbaar, zoals bijvoorbeeld een druppelbril.

Lukt het druppelen u toch niet zelf? Vraag dan eventueel een bekende, of vraag de huisarts om tijdelijke wijkverpleging of thuiszorg.

Preklinische screening

Enkele weken voor de operatie krijgt u een afspraak voor de preklinische screening. Dit is meestal een telefonische afspraak.

We vragen u de vragenlijst vooraf in te vullen en deze tijdens het gesprek bij de hand te houden, zodat we alle vragen kunnen doorspreken.

Is de **operatie onder narcose**, dan krijgt u enkele weken voor de ingreep een afspraak voor de preklinische screening. U meldt zich bij binnenkomst in het ziekenhuis aan bij de aanmeldzuil en gaat daarna naar de Zelfmeetkiosk om een aantal gegevens te meten en dan naar uw afspraak op de preklinische screening.

U heeft een gesprek met een intakeverpleegkundige, een anesthesist en met een apothekersassistente. De hele 'intake' duurt ongeveer één uur.

Tijdens dit gesprek ontvangt u uitgebreide informatie over alle voorbereidingen die nodig zijn voor de operatie. Wanneer u vragen heeft over de operatie of verdoving dan kunt u deze in dit gesprek bespreken.

De dag van de operatie

Op de dag van de operatie doet u geen make-up of nagellak op en **meldt u zich op de afgesproken tijd bij de afdeling Electieve Opname Afdeling (EOA), route 1.23**. Dit is niet de tijd van de operatie. Op de EOA wordt u verder voorbereid op de operatie.

Uw operatie vindt plaats in dagverpleging. De verpleegduur bedraagt ongeveer 2 uur. Voor deze operatie krijgt u een operatie-'stoel' toegewezen.

Trek makkelijk zittende kleding aan. Nachtkleding heeft u niet nodig. U gaat in uw eigen kleding naar de operatiekamer. Sieraden zijn niet toegestaan tijdens de operatie, dus laat deze liever thuis.

De operatie gebeurt in principe onder plaatselijke verdoving. De dag van de operatie mag u gewoon ontbijten en uw eigen medicatie innemen.

Ruim voor de operatie wordt uw oog gedruppeld en wordt er in het onderste ooglid-'zakje' een klein tabletje gelegd. Dit voelt u niet zitten. Hierdoor wordt het oog voorbereid op de operatie.

Om eventuele pijn na de operatie beter te kunnen bestrijden, krijgt u één uur vóór de operatie 1000 mg Paracetamol.

De operatie

Bij een cataractoperatie wordt de troebele ooglens vervangen door een heldere kunstlens. De oogarts opereert altijd maar één oog per operatie. Hierdoor kunt u kort na de operatie veel handelingen weer uitvoeren, omdat u in principe met het andere oog nog voldoende zicht heeft. U kunt niet zelf naar huis rijden.

De operatie duurt meestal minder dan een uur.

De oogarts begint met de plaatselijke verdoving rond het oog. Hierbij wordt na het geven van verdovende druppels, via een kleine opening, een verdovende vloeistof naast het oog gespoten. Dit verdoven kan soms wat gevoelig of pijnlijk zijn. Het geven van de verdoving gebeurt in de voorbereidingsruimte, binnen de operatieafdeling. Soms wordt er voor gekozen om alleen druppels als verdoving te gebruiken. Dit is echter niet voor iedereen geschikt. De arts zal zo nodig de keuze van verdoving met u bespreken op het spreekuur. Heel zelden vindt de operatie onder narcose plaats.

Na de verdoving wordt u met uw stoel de operatiekamer binnengereden. Direct voor de operatie begint, wordt u steriel afgedekt met een doek. Onder deze doek wordt frisse lucht met zuurstof geblazen om benauwdheid te voorkomen. Tijdens de operatie wordt uw gezondheidstoestand steeds bewaakt. Tijdens de operatie maakt de aanwezige apparatuur verschillende geluiden. Dit is niets om u zorgen over te maken.

De meest moderne techniek is de zogenaamde phaco-emulsificatie (het verpulveren en opzuigen van de lens). De oogarts maakt een klein sneetje in het oog. Daarna wordt een ronde opening gemaakt in het kapsel aan de voorkant van de lens. Door deze opening wordt een zuigbuisje ingebracht dat ultrasoon trilt (zoals het apparaat waarmee de tandarts tandsteen verwijdert). De lens wordt hierdoor verpulverd en weggezogen. Als het lenskapsel (een soort zakje) leeg is, wordt de kunstlens hierin geplaatst. Door de speciale manier waarop het sneetje gemaakt wordt, is er veelal geen hechting nodig. Tijdens de operatie is het belangrijk dat u uw hoofd zo stil mogelijk houdt.

Na de operatie

Na de operatie heeft u een oogverband en een oogdop op het geopereerde oog. Deze oogdop mag u de ochtend **na** de operatie zelf van het oog afhalen.

Direct na de operatie krijgt u een Diamox tablet. Dit is om de oogdruk te verminderen. Eten (licht verteerbaar) en drinken is na de operatie toegestaan.

De dag na de operatie start u met het druppelen van het oog, zoals de oogarts met u heeft afgesproken. De druppels krijgt u direct na de operatie op de EOA (opnameafdeling) mee. De druppels gebruikt u 3 weken. Ook andere oogdruppels die u gebruikt (bijvoorbeeld voor glaucoom) start u weer de dag na de operatie.

De dag na de operatie kan het zicht nog wazig zijn, dit zal met de dag langzaam op moeten helderen. Het kan soms voorkomen dat er na de operatie nog een wit tabletje uit het oog tevoorschijn komt. Dit is tijdens de operatie gebruikt om de pupil te verwijderen. U mag het tabletje weghalen en hoeft zich hierover verder geen zorgen te maken.

Na de operatie kunt u ook last hebben van tranende/geïrriteerde ogen en het gevoel hebben alsof er een zandkorrel in het oog zit. Ook kunt u de eerste dagen last hebben van het licht. Dit wordt vanzelf beter.

Ontslag

Als de operatie goed is verlopen, mag u direct met ontslag.

U krijgt op de EOA een oogtasje overhandigd waarin de oogdruppels voor na de operatie, en een rolletje hechtpleister zit met de benodigde informatie hoe deze te gebruiken.

Een afspraak voor het controlebezoek is al gemaakt door de poli Oogheelkunde. Is dit niet zo, dan krijgt u deze op de afdeling met daarbij een brief waarin de leefregels na ontslag nogmaals vermeld staan. Wanneer u nog vragen heeft, beantwoordt de verpleegkundige deze graag.

U laat het oogverband op het oog zitten tot de volgende ochtend. De dag na de operatie start u met de meegekregen oogdruppels.

Het is wenselijk dat u zelf of een naaste in staat is het oog te druppelen. Alleen bij hoge **uitzondering** wordt het druppelen overgenomen door de wijkverpleging.

Druppelinstructies

- Was goed uw handen.
- Houd het hoofd achterover en kijk naar het plafond.
- Trek het onderooglid omlaag.
- Houd het druppelflesje verticaal boven het oog.
- Laat de druppel op het oog of op de binnenkant van het onderooglid vallen. Twee druppels is niet erg, overtollige vloeistof loopt langs het oog weg.
- Laat het flesje het oog niet aanraken.
- Sluit het flesje.

Deze informatie/druppelinstructie kunt u ter voorbereiding ook vinden door onderstaande QR-code te scannen.

Na ontslag is het tot de eerste controle bij de oogarts niet verantwoord zelf deel te nemen aan het verkeer. Regel dus voor uw ontslag vervoer per taxi of laat u ophalen.

Aangezien het geopereerde oog wordt afgeplakt na de operatie, ziet u minder en ziet u geen diepte. Daarom adviseren wij u een begeleider mee te nemen.

Wanneer u nog vragen heeft, beantwoordt de verpleegkundige deze graag.

Leefregels

De onderstaande leefregels zijn bedoeld om te zorgen dat het geopereerde oog goed geneest.

Tot aan het **eerste** controlebezoek bij de oogarts **niet**:

- wrijven in of rond het oog (let er daarom extra op dat u geen shampoo in uw ogen krijgt bij het douchen);
- bukken (schoenen strikken en kousen aandoen mag);
- persen;
- zwaar tillen;
- fietsen of sporten (hervatten na overleg oogarts);
- 3 weken niet zwemmen.

Autorijden/fietsen pas als het zicht goed is.

Zorg voor een **goede stoelgang**.

Peperkoek, zwarte pruimen, enzovoort kunnen de stoelgang bevorderen. Eventueel kunt u een laxeermiddel gebruiken.

Gedurende de eerste week na de operatie voor het slapen gaan de **oogdop** voor het geopereerde oog doen met behulp van de voorgeschreven pleisters (zonder verband). Dit om wrijven in het oog tijdens de slaap te voorkomen. De eerste avond na de operatie laat u het verband en de oogdop echter gewoon zitten, zoals het is aangebracht na de operatie. Overdag hoeft u de oogdop niet op te plakken. U kunt eventueel uw eigen bril opzetten.

Na de operatie kunt u sneller verblind zijn door licht. Dan is het verstandig de zonnebril op te zetten, zeker bij (fel) zonlicht.

Lezen en televisie kijken is toegestaan.

Het geopereerde **oog druppelen** volgens voorschrift van de arts. Tussen het druppelen door is het nodig minimaal 5 minuten te wachten.

Na de operatie zal het oog moeten genezen (ongeveer 4 weken). Daarna kan zo nodig een nieuwe bril worden voorgeschreven.

Contact opnemen met oogarts

Als na ontslag thuis het geopereerde oog rood en pijnlijk wordt en het zicht wordt waziger (in vergelijking met vlak na de operatie), neem dan direct contact op met de behandelend of dienstdoende oogarts. Dit geldt ook in het weekend.

Complicaties

Staaroperaties worden heel regelmatig uitgevoerd. In principe is het risico op complicaties gering. Mogelijke complicaties die kunnen optreden:

- bloeding;
- infectie;
- vochtophoping in de gele vlek;
- een hoge oogdruk;
- netvliesloslating;
- een scheurtje in het 'zakje' waar het kunstlensje tijdens de operatie is geplaatst;
- verlies van (een deel van) de oude eigen lens naar de achterkant van het oog
- soms lukt het niet om alle lensresten te verwijderen.

Heel soms is er door een complicatie een tweede operatie nodig.

Verder kan er uiteindelijk na-staar optreden, waarbij er een (geringe) troebeling achter de lens ontstaat. Deze nastaar is te behandelen met een laserbehandeling.

Natuurlijk worden er maatregelen genomen om al deze risico's zo klein mogelijk te maken.

Verskillende lenzen

Er bestaan verschillende soorten lenzen die tijdens de staaroperatie in het oog geplaatst kunnen worden.

Monofocale lens

Deze lens en operatie worden volledig vergoed door de zorgverzekeraar.

U zult op één afstand zonder (bril)correctie scherp zien.

Meestal wordt er dan gekozen voor een lenssterkte waarbij de bestaande afwijking (brilsterkte) wordt gecorrigeerd tot nihil. Soms is na de operatie een bril voor veraf dan niet eens (meer) nodig, maar dat kunnen we niet garanderen. Een leesbril is dan wel gebruikelijk.

Een andere mogelijkheid is om na de operatie geen leesbril maar juist een vertebril te moeten (blijven) gebruiken.

Speciale lenzen

Deze lenzen worden niet volledig vergoed, waardoor een eigen bijdrage noodzakelijk zal zijn. Of uw ogen in aanmerking komen voor speciale lenzen is afhankelijk van metingen en onderzoeken pre-operatief.

Verschillende speciale lenzen:

- Multifocale lens: streven naar geen vertebril én geen leesbril.
- Torische lens: alleen van toepassing bij mensen met een cilindrische oogafwijking (astigmatisme). Om de kans op een vertebril verder te verkleinen.
- Torische- multifocale kunstlens: een combinatie van bovenstaande.

Nadelen van multifocale lenzen

Visuele bijwerkingen: minder scherp zien, het zien van halo's (ringen of cirkels rond (kop)lampen). We kunnen geen garantie geven om postoperatief volledig zonder bril te kunnen.

Tijdens de operatie kan het soms blijken dat het nodig is om een monofocale kunstlens te plaatsen in plaats van een speciale lens. Dit zal direct na de operatie met u worden besproken.

Arts-assistent

De afdeling oogheelkunde is een opleidingsafdeling voor arts-assistenten in opleiding tot oogarts. Het kan zijn dat de cataractoperatie, met uw toestemming, wordt uitgevoerd door een arts-assistent in opleiding tot oogarts.

Een arts-assistent is een volledig bevoegd arts die, onder verantwoordelijkheid van en in nauw overleg met de oogarts, een groter of kleiner deel van onderzoek en behandeling voor zijn rekening neemt.

Mocht u liever niet door de arts-assistent geopereerd willen worden, geef dat dan graag ruim van tevoren en duidelijk aan.

Implantaat in Mijn.LZR

U heeft een ingreep gehad waarbij er een implantaat (kunstlens) in uw lichaam is ingebracht. Deze staat geregistreerd in een landelijk systeem. In het patiëntenportaal van ons ziekenhuis - Mijn.LZR - kunt u ook onder 'Mijn Dossier' en dan 'Implantaten' de implantaten vinden die (vanaf begin 2020) door een behandelaar van ons ziekenhuis bij u zijn aangebracht.

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stel ze dan gerust aan de poli oogheelkunde, de verpleegkundigen op de EOA-afdeling of tijdens uw bezoek aan de preklinische screening.

Mochten er na de operatie thuis complicaties optreden, kunt u altijd contact opnemen met de behandelend of dienstdoende oogarts. Dit geldt ook in het weekend.

Telefoonnummers

Polikliniek Oogheelkunde (0475) 38 22 19

Electieve Opname Afdeling (EOA)

- Van 07.00-16.30 uur (0475) 38 25 09
- Van 16.30-21.00 uur afd. B1 (0475) 38 30 60
- Van 21.00-07.00 uur SEH (0475) 38 22 54

Opnamebureau (0475) 38 28 10

QR-code druppelinstructie

Scan onderstaande QR-code voor de druppelinstructie:

Laurentius Ziekenhuis
Mgr. Driessenstraat 6
(hoofdingang bereikbaar via de Oranjelaan)
6043 CV Roermond
www.lzr.nl

Patiëntencommunicatie Laurentius Ziekenhuis
34277930 - Oogheelkunde - oktober 2023